Dosarul nr. 1ra-1457/2017

Curtea Supremă de Justiţie

D E C I Z I E

07 noiembrie 2017 **mun. Chişinău**

Colegiul penal al Curţii Supreme de Justiţie în componenţă:

Preşedinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

judecînd în şedinţă, fără participarea părţilor, recursul ordinar, declarat de avocatul Matuşenco Ion în numele inculpatului Carajia Ion, prin care se solicită casarea sentinţei Judecătoriei Anenii Noi din 26 iulie 2016 şi decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 27 iunie 2017, în cauza penală în privinţa lui

Carajia Ion XXX, născut la XXXX, originar şi domiciliat în XXXX.

Termenul examinării cauzei:
Instanţa de fond de la 29.04.2015 pînă la 26.07.2016;
Instanţa de apel de la 18.08.2016 pînă la 16.11.2016;
Instanţa de recurs de la 10.01.2017 pînă la 14.02.2017;
Instanţa de apel de la 17.03.2017 pînă la 27.06.2017;
Instanţa de recurs de la 17.08.2017 pînă la 07.11.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^1) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curţii Supreme de Justiţie asupra recursului ordinar în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 26 iulie 2016, Carajia Ion a fost recunoscut vinovat şi condamnat în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 4 ani închisoare şi în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, la 5 ani închisoare, în conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracţiuni, prin cumularea parţială a pedepselor, lui Carajia Ion i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 7 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 225 alin. (4) Cod de procedură penală, a fost admisă în principiu acţiunea civilă înaintată de Sturza Andrei, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunţe instanţa în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunţa sentinţa instanţa de fond, în fapt, a constatat că, Carajia Ion, la 03 decembrie 2014, aproximativ la orele 15:00, aflîndu-se în s. XXX, r-nul XXX, pe teritoriul GŢ „XXXX”, acţionând de comun acord cu două persoane neidentificate de organul de urmărire penală, în scopul intimidării lui Sturza Andrei şi pentru comiterea unei alte infracţiuni, ilegal l-au privat pe ultimul de libertate pe o perioadă de aproximativ 20 min., împedicîndu-l să iasă din casa paznicului aflată pe teritoriul GŢ „XXX”.

Ulterior, Carajia Ion, continuîndu-şi acţiunile infracţionale, la 03 decembrie 2014, aproximativ la orele 15:20, aflîndu-se în s. Speia, r-nul Anenii Noi pe teritoriul GŢ „XXX”, acţionând în calitate de administrator al SRL „XXX”, ştiind cu certitudine că prunele uscate depozitate pe teritoriul GŢ „Sturza Andrei”, nu-i aparţin, sub pretextul restituirii unei presupuse datorii în valoare de 7 810 dolari SUA, pe care o avea Sturza Andrei faţă de el, considerând nejustificat că-şi poate ridica datoria în mod arbitrar încălcând ordinea stabilită, în scopul restituirii datoriei presupuse, a acţionat pe bunul său plac şi samavolnic, fiind ajutat de persoane nestabilite de

organul de urmărire penală, a încărcat într-un camion de model „XXX” cu n/î XXXX, 7 150 kg de prune uscate, pe care le-a dus într-o direcţie necunoscută, cauzîndu-i proprietarului Sturza Andrei o daună materială în proporţii deosebit de mari, în valoare de 214 500 lei.

3. Sentinţa a fost atacată cu apel de către avocatul Istrate Anatolie în comun cu inculpatul Carajia Ion, prin care a solicitat rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei hotărâri de achitare în privinţa lui Carajia Ion pe ambele capete de acuzare, din motiv că în acţiunile acestuia nu s-a constatat existenţa faptei infracţiunii.

În argumentarea apelului depus, avocatul a invocat că sentinţa de condamnare este ilegală şi neîntemeiată din următoarele motive:

- instanţa de fond nu a stabilit cert în acţiunile inculpatului Carajia Ion, toate elementele constitutive ale infracţiunilor încriminate acestuia prin rechizitoriu şi anume existenţa laturii obiective şi subiective;
- la începutul urmării penale partea vătămată Sturza Andrei nu a depus careva plângeri în adresa OUP privitor la faptul privării sale de libertate de către Carajia Ion. Despre circumstanţele presupusei privării Sturza Andrei a menţionat abia la 07.04.2015, adică după 4 luni de la data comiterii infracţiunii, atunci când procurorul a dispus prin ordonanţă pornirea procesului penal în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal;
- în speţa dată, Carajia Ion la 03.12.2014 nu a comis careva acţiuni ce ţin de privarea de libertate a lui Sturza Andrei, aceştia au intrat benevol în căsuţa paznicului unde au purtat o discuţie privitor la relaţiile de afaceri şi datoriile existente între întreprinderile lor, iar Carajia Ion nu a întreprins careva acţiuni care ar putea fi calificate drept privarea de libertate;
- instanţa nu a indicat probele care justifică proporţiile deosebit de mari ale prejudiciului cauzat părţii vătămate pe capătul de acuzare în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal;
- instanţa trebuia să aprecieze relaţiile stabilite între inculpat şi partea vătămată ca fiind de natură civilă. Or, faptul existenţei datoriei lui Sturza Andrei faţă de Carajia Ion s-a confirmat prin însăşi declaraţiile părţii vătămate Sturza Andrei şi a soţiei acestuia Sturza Aliona;
- suma prejudiciului cauzat în mărime de 214 500 lei, nu a fost confirmată prin acte contabile primare, acte de achiziţii, dări de seamă contabile, revizie contabilă sau revizia judiciară;
- prin recipisa eliberată de către Carajia Ion cu certitudine s-a confirmat ridicarea de către acesta a 80 saci de prune uscate şi nu 200 saci din GŢ „Sturza Andrei”. Astfel, cantitatea prunelor uscate ridicate era de 2 220 kg, ceea ce se confirmă prin declaraţiile martorilor P. Guţanu şi I. Rusu;
- în privinţa lui Carajia Ion organul de urmărire penală nu a pornit careva cauză penală în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, în conformitate cu prevederile art. 255, 274 Cod de procedură penală, motiv pentru care toate acţiunile de urmărire penală efectuate sunt ilegale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 16 noiembrie 2016, a fost admis apelul comun al avocatului Istrate A. şi al inculpatului Carajia I., cu casarea parţială a sentinţei, în partea individualizării pedepsei şi pronunţarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanţă, prin care Carajia I. a fost recunoscut vinovat şi condamnat în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 3 ani

închisoare şi în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, la 4 ani închisoare. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal lui Carajia I. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă pentru concurs de infracţiuni prin cumul parţial a pedepselor aplicate, de 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiţionat, pentru o perioadă de probaţiune de 3 ani.

4.1. Pentru a decide astfel, instanţa de apel, în partea descriptivă a deciziei a menţionat că prima instanţă corect a statuat asupra stării de fapt şi de drept, ajungînd la concluzia justă despre vinovăţia inculpatului pe ambele capete de acuzare, care a fost dovedită cu certitudine şi fără echivoc prin ansamblul de probe din dosar.

Respectiv, prima instanţă corect a respins poziţia părţii apărării, care a invocat faptul că, în acţiunile inculpatului nu se întrunesc elementele constitutive ale infracţiunilor prevăzute de art. 166 şi 352 Cod penal, solicitând achitarea inculpatului, or, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente şi concludente prin care se atestă vinovăţia lui Carajia I. în săvârşirea infracţiunilor nominalizate.

Mai mult, instanţa de apel a menţionat că, în conţinutul sentinţei contestate prima instanţă a motivat în detaliu fiecare element constitutiv al componenţei de infracţiuni incriminate inculpatului, just concluzionînd că vinovăţia acestuia în comiterea infracţiunii de samavolnicie în proporţii deosebit de mari este în legătură de cauzalitate cu infracţiunea de privare de libertate ilegală, manifestată prin faptul că Carajia I. deplasându-se la depozitul de prune a GȚ „Sturza Andrei”, la privat pe proprietar ilegal de libertate şi samavolnic a încărcat în autocamion 7 150 kg de prune, iar prin aceasta latura obiectivă şi subiectivă a infracţiunii de samavolnicie a fost realizată.

Instanţa de apel a considerat că, declaraţiile lui Carajia I. precum că, dânsul n-ar fi comis fapte infracţionale, nu corespund adevărului, fiind date de inculpat în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise.

Instanţa de apel a apreciat critic argumentele apelanţilor, reţinînd că, deşi partea vătămată nu a depus o plângere separată în vederea privării de libertate, totuşi acesta a declarat despre faptul că a fost ţinut contrar voinţei sale în vagonul paznicului în timp ce Carajia I. împreună cu alte persoane necunoscute încărcau sacii de prune uscate din depozitul său, fapt ce se confirmă prin raportul despre primirea informaţiei prin telefon privind comiterea unei fapte ilicite din 03.12.2014, potrivit căruia Sturza A. a comunicat că în localitatea Speia, cet. Carajia I. în vederea recuperării unei datorii, 1-a încuiat într-o vagonetă şi a sustras aproximativ 200 saci de prune uscate. Declaraţii similare despre cele săvârşite au fost semnate în procesul-verbal de audiere a victimei din 03.12.2014.

La fel, nu a fost reţinută ca veridică versiunea inculpatului cu privire la faptul că partea vătămată a fost alături de el în momentul încărcării camionului cu saci de prune uscate, deoarece se combate prin declaraţiile părţii vătămate Sturza A. şi declaraţiile martorilor Rusu I. şi Pogreban A. Totodată, instanţa de apel nu a considerat că acţiunile celor două persoane trebuie apreciate de sine stătător, întrucît aceştia au acţionat în interesele lui Carajia I., comunicându-i părţii vătămate că „dacă vrea să fie bine să stea, că acuşi Carajia I. vine”, deci, persoanele necunoscute nu-i permiteau lui Sturza A. să iasă afară, oferindu-i astfel posibilitate inculpatului de a acţiona liber în vederea săvârşirii infracţiunii de samavolniciei.

Instanţa de apel nu a considerat ca întemeiat argumentul din apel precum că, instanţa de fond urma să aprecieze relaţiile stabilite între inculpat şi partea vătămată ca fiind de natură civilă, deoarece faptul existenţei datoriei lui Sturza A. faţă de Carajia I. se confirmă prin însăşi declaraţiile părţii vătămate şi a soţiei acestuia, care au specificat că în perioada anilor 2012-2015 au avut relaţii de afaceri cu Carajia I., tot ei au confirmat datoria faţă de inculpat pentru prunele procurate în baza convenţiilor bilaterale. Astfel, în speţa dată lipseşte latura subiectivă a infracţiunii, caracterizată prin intenţia directă a făptuitorului de a exercita un drept legitim sau presupus în mod arbitrar şi prin încălcare a ordinii stabilite. În acest sens, sa reţinut concluzia primei instanţe care a specificat că, prezenţa unei presupuse datorii, nu oferă dreptul inculpatului de a-şi revendica careva bunuri care i-ar aparţine samavolnic, prin încălcarea legislaţiei care reglementează raportul juridic litigios.

La fel, au fost respinse, ca nefondate, alegaţiile apelanţilor precum că, instanţa de fond incorect a statuat asupra agravantei cu cauzarea de daune în proporţii deosebit de mari în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, întrucît prima instanţă a apreciat că acesta se confirmă prin certificatul contabil al GŢ „Sturza Andrei”, prin care s-a evaluat suma prejudiciului în mărime de 214 500 lei şi prin certificatul eliberat de SC „Piaţa Verde” SRL, în care este indicat preţul unui kg de prune de 40-50 lei.

Argumentul invocat în cererea de apel precum că, prin recipisa eliberată de către Carajia I. cu certitudine se confirmă ridicarea de către acesta a 80 saci şi nu 200 saci din GŢ „Sturza Andrei”, astfel, cantitatea prunelor uscate este de 2 220 kg, nu poate fi reţinut ca veridic de către instanţa de apel, or, în acest sens prima instanţă corect a remarcat că, potrivit declaraţiilor părţii vătămate, Carajia I. singur a întocmit recipisa, în momentul când era privat de libertate în vagonul paznicului, el nu a semnat recipisa şi nici nu a scris-o. Or, recipisa întocmită de către Carajia I. nu a fost contrasemnată de către Sturza A., ce se datorează faptului că, acesta nu a participat în momentul încărcării sacilor cu prune uscate în camionul inculpatului, nu a participat la numărarea sau cântărirea sacilor şi prin urmare nu cunoştea despre numărul total al sacilor luaţi din depozitul său. Totodată, potrivit declaraţiilor părţii vătămate şi a martorilor oculari, Sturza A. a efectuat inventarierea depozitului cu prune doar după ce Carajia I. a plecat. Conform certificatului contabil al GŢ „Sturza Andrei”, în urma calculelor efectuate s-a constatat că au fost sustraşi 40 saci a cîte 22 kg şi 165 saci a câte 38 kg, în total 205 saci, în cantitatea de 7 150 kg de prune uscate.

Cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului, instanţa de apel a consemnat că instanţa de fond incorect a aplicat prevederile art. 7, 75 Cod penal, nu a ţinut cont de limitele de pedeapsă prevăzute de lege, iar pedeapsa sub formă de închisoare cu executare este una mult prea aspră şi neproporţională faptelor comise, ţinând cont că partea vătămată Sturza A. întradevăr avea o datorie faţă de inculpatul Carajia I., iar ultimul a solicitat de mai multe ori restituirea sumei datorate, ce a generat întoarcerea datoriei de către Carajia I. într-un mod samavolnic, iar în momentul când Sturza A. a fost privat de libertate în vagonul paznicului de către alte două persoane care nu-i permiteau să părăsească vagonul, inculpatul nu era prezent.

Reieşind din aceste considerente, precum şi avînd în vedere lipsa circumstanţelor agravante în prezenta cauză, instanţa de apel a ajuns la concluzia că, este echitabilă şi raţională aplicarea unei pedepse în limitele prevăzute de sancţiunile

normelor penale incriminate, stabilindu-i lui Carajia I. o pedeapsă cu suspendarea condiţionată a executării acesteia.

5. Nefiind de acord cu soluţia pronunţată de instanţa de apel, procurorul, avocatul Constantinov V. şi partea vătămată Sturza A., avocatul Istrate A. şi inculpatul Carajia I., au declarat recursuri ordinare.

5.1. Procurorul în cererea de recurs a solicitat casarea deciziei instanţei de apel şi menţinerea sentinţei de condamnare în privinţa lui Carajia Ion.

Partea acuzării a considerat că, instanţa de apel, verificând cauza sub aspectul legalităţii pedepsei penale, urma să dea răspuns dacă aceasta a fost aplicată de către instanţa de fond în limitele prevăzute de lege, avîndu-se în vedere nu numai sancţiunea normei penale speciale, dar şi toate prevederile ce reglementează pedeapsa penală şi individualizarea acesteia. Prin urmare, recurentul a considerat că, la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracţiunile săvîrşite, instanţa de apel nu a acordat deplină eficienţă prevederilor art. 61, 75 Cod penal, incorect ajungînd la concluzia despre stabilirea unei pedepse non-privative de libertate în privinţa lui Carajia Ion.

De altfel, infracţiunile săvîrşite de inculpat atentează la relaţiile sociale cu privire la libertatea fizică a persoanei şi la exercitarea drepturilor subiective în strictă conformitate cu legea, iar aceste drepturi au o semnificaţie profundă ce presupune năzuinţa persoanei de a fi stăpînul propriului destin.

Constatarea eronată de către instanţa de apel, s-a mizat pe circumstanţe ce reiese din personalitatea inculpatului, care însă nu pot substitui acel fapt că, Carajia I. a săvîrşit două infracţiuni, una dintre care face parte din categoria celor grave, acţiunile samavolnice ale acestuia au fost urmate de cauzarea daunelor în proporţii deosebit de mari.

În acest context, procurorul menţionează că decizia adoptată de instanţa de apel, în partea motivării stabilirii pedepsei contravine prevederilor din art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece nu cuprinde motivele de aplicare a unei pedepse mai uşoare decît cea stabilită de prima instanţă şi motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiţionată a executării ei.

5.2. Partea vătămată Sturza A. de comun cu avocatul Constantinov V. au solicitat casarea acesteia şi menţinerea sentinţei în privinţa lui Carajia Ion.

În opinia recurenţilor, instanţa de apel a dat o altă interpretarea principiului individualizării pedepsei penale, ori, la momentul adoptării deciziei instanţa de apel a interpretat cadrul legal în baza unui act explicativ nevalabil, din care cauză interpretarea respectivă la fel este lipsită de suport legal.

Reieşind din prevederile Hotărârii Plenului, pentru atenuarea pedepsei în ordinea art. 78 Cod penal, până la pedeapsa minimă stabilită de articolul respectiv, este nevoie să existe un cumul de circumstanţe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal. Instanţa de apel nu a ţinut cont de restricţia menţionată şi a modificat pedeapsa penală spre micşorarea sancţiunii stabilite de dispozitivul normei penale până la minimum.

Pe de altă parte, recurenţii susţin că instanţa de apel a constatat că instanţa de fond corect şi sub toate aspecte a elucidat situaţia de fapt, adică s-a confirmat că părţii vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material prin acţiunile inculpatului, care ilegal l-a privat de libertate pe Sturza A. pe o perioada de aproximativ 20 min. şi samavolnic a purces la încărcarea mărfii într-un camion. Totodată, bazîndu-se pe aceasta a dispus suspendarea executării pedepsei în privinţa lui Carajia I., ceea ce

denotă comiterea erorilor de drept material, din care cauză să solicită anularea deciziei cu menţinerea sentinţei.

5.3. Avocatul Istrate A., de comun cu inculpatul, au solicitat casarea sentinţei şi deciziei instanţei de apel, cu dispunerea achitării lui Carajia I., pe ambele capete de acuzare.

Recurenţii susţin că, atât instanţa de fond, cât şi cea de apel urma să ia act de declaraţiile părţii vătămate Sturza A., care sunt contradictorii, nu sunt în coraport cu materialele cauzei şi contravin declaraţiilor martorilor audiaţi. Instanţele incorect au stabilit existenţa în acţiunile lui Carajia I. a componenţelor de infracţiuni prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal şi art.352 alin. (3) lit. d) Cod penal.

De asemenea, partea apărării consideră că la examinarea cauzei instanţele nu au stabilit, cu certitudine, în acţiunile lui Carajia I. elementele constitutive ale infracţiunilor incriminate prin rechizitoriu acestuia, şi anume existenţa laturii obiective şi subiective. Procurorul nu a prezentat, iar instanţa de judecată nu a administrat careva probe certe şi incontestabile ce ar confirma că Carajia I. a participat s-au a comis careva acţiuni în vederea privării de libertate a părţii vătămate, sau că a acţionat intenţionat în mod arbitrar întru recuperarea datoriei pretinse în sumă de 7 810 dolari SUA pe care o avea Sturza A. faţă de el şi samavolnic a încărcat întrun camion 7 150 kg de prune uscate.

La începutul urmării penale partea vătămată Sturza A. nu a depus careva plângeri privitor la faptul privării sale de libertate de către Carajia I., iar despre circumstanţele presupusei privării de libertate Sturza A. a menţionat abia la 07.04.2015, adică după 4 luni de la comiterea infracţiunii, atunci când procurorul a şi dispus prin ordonanţă intentarea procesului penal în baza art. 166 Cod penal.

Instanţa de judecată urma să reţină că, latura obiectivă a infracţiunii prevăzute de art. 166 Cod penal, se consideră fapta prejudiciabilă alcătuită din acţiuni exprimate în privarea ilegală a victimei de libertate. Privaţiunea ilegală de libertate prezumă împiedicarea victimei de a se deplasa contrar voinţei sale, de a-şi alege liber locul aflării, de a comunica cu alte persoane. Privaţiunea ilegală de libertate poate fi comisă printr-o acţiune concretă a făptuitorului, prin constrângere fizică, având ca urmare imposibilitatea victimei de a se deplasa ori de a acţiona conform voinţei şi intereselor sale. Latura subiectivă a infracţiunii nominalizate se exprimă prin vinovăţie sub formă de intenţie directă.

În speţă, Carajia I. la 03.12.2014 nu a comis careva acţiuni ce ţin de privarea de libertate a lui Sturza A., întrucît aceştia au întrat benevol în căsuţa paznicului unde au purtat o discuţie privitor la relaţiile de afaceri şi datoriile existente între întreprinderile lor, ceea ce se confirmă de însăşi partea vătămată, care fiind interogat în instanţa de judecată a declarat că la 03.12.2014 el împreună cu Carajia I. a intrat în vagon să vorbească privitor la relaţiile lor de afaceri.

Astfel, în circumstanţele expuse supra, recurenţii consideră că în acţiunile inculpatului Carajia I. lipseşte fapta infracţională. Totodată, în speţa dată lipseşte latura subiectivă a infracţiunii caracterizată prin intenţia directă a făptuitorului de a exercita un drept legitim sau presupus în mod arbitrar şi prin încălcare a ordinii stabilite.

Totodată, instanţele greşit au evaluat suma prejudiciului cauzat în mărime de 214 500 lei părţii vătămate, făcând trimitere la certificatul contabil eliberat de GŢ „Sturza Andrei”, semnat de însăşi partea vătămată şi soţia acestuia precum şi

certificatul eliberat de SC „Piaţa Verde” SRL în care preţul unui kg de prune este indicat de 40-50 lei. Mai mult ca atât, instanţa nu a reţinut că, în certificatele în baza căruia a fost apreciată suma pagubei sunt indicate preţurile prunei cu sau fără sâmburi. Astfel, probele expuse supra prezentate de către procuror şi examinate de care instanţa de judecată nu conţin informaţii certe şi veridice despre vinovăţia lui Carajia I. în comiterea infracţiunii imputate. În baza acestor probe pot fi trase mai multe concluzii opuse, care denotă imposibilitatea punerii acestora la baza unei sentinţe de condamnare.

De asemenea, apărarea consideră că, în privinţa inculpatului Carajia I. organul de urmărire penală nu a pornit cauză penală în baza art. 352 Cod penal, după cum este stipulat în art. 255, 274, 275 Cod de procedură penală, motiv pentru care toate acţiunile de urmărire penală efectuate sunt ilegale. În acest sens se consemnează că, organul de urmărire penală a încălcat principiul contradictorialităţii, precum şi dreptul inculpatului la apărare.

În recurs se mai evidenţiază de părţi că, prin ordonanţa de recunoaşterea în calitate de bănuit din 21.01.2015, Carajia I. a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 187 alin. (5) Cod penal şi nu a infracţiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal. La fel, instanţele nu s-au expus şi asupra sacilor de prune ridicaţi la 31.01.2015 din gospodăria lui Carajia I., care au fost anexaţi la materialele cauzei în calitate de corpuri delicte şi ulterior vândute de Sturza A.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 14 februarie 2017, au fost admise recursurile ordinare declarate de procuror, de avocatul Constantinov V. şi partea vătămată Sturza Andrei şi de avocatul Istrate Anatolie şi inculpatul Carajia Ion, casată total decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 16 noiembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe Carajia Ion XXX, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeaşi instanţă de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Pentru a ser pronunţa, instanţa de recurs a menţionat că, instanţa de apel greşit şi-a motivat soluţia de individualizare a pedepsei în privinţa inculpatului şi nu a pătruns în esenţa problemei de fapt şi de drept în această cauză, formulînd nişte concluzii contradictorii.

Din partea motivantă a deciziei se constată că instanţa de apel, pe de o parte a conchis asupra vinovăţiei inculpatului în baza art. 166 şi 352 Cod penal, menţionînd că infracţiunea de samavolnicie în proporţii deosebit de mari a fost comisă în legătură de cauzalitate cu infracţiunea de privare de libertate ilegală a părţii vătămate, manifestată prin faptul că Carajia I. deplasându-se la depozitul de prune a GŢ „Sturza Andrei”, la privat pe proprietar ilegal de libertate şi samavolnic a încărcat în camionul său 7 150 kg de prune, iar pe de altă parte, tot instanţa de apel, expune că pedeapsa sub formă de închisoare stabilită de prima instanţă este una mult prea aspră şi neproporţională faptelor comise, ţinând cont că partea vătămată Sturza A. într-adevăr avea o datorie faţă de inculpatul Carajia I., iar ultimul a solicitat de mai multe ori restituirea sumei datorate, ceea ce a generat întoarcerea datoriei de către Carajia I. într-un mod samavolnic, iar în momentul când Sturza A. a fost privat de libertate în vagonul paznicului de către alte două persoane care nu-i permiteau să-l părăsească, inculpatul nu era prezent.

Respectiv, instanţa de apel a formulat în decizia sa concluzii care nu se conciliază şi nu pot fi menţinute de instanţa de recurs, întrucît în prima parte a

deciziei instanţa l-a găsit vinovat pe Carajia I. de comiterea infracţiunilor de samavolnicie şi privare ilegală de libertate, iar în partea finală a aceleiaşi decizii a ajuns la conchiderea că pedeapsa stabilită inculpatului de către prima instanţă urmează a fi redozată, cu suspendarea condiţionată a executării acesteia, din motiv că într-adevăr partea vătămată avea o datorie faţă de inculpat, pe care nu i-a întors-o, iar acţiunile infracţionale comise de inculpat au fost îndreptate spre întoarcerea acestei datorii, mai mult ca atît, s-a menţionat şi faptul că, la comiterea infracţiunii prevăzute de art. 166 Cod penal, Carajia I. nici nu a fost prezent, iar Sturza A. a fost privat de libertate de către alte două persoane, neidentificate de organul de urmărire penală.

Or, raţionamentele instanţei de apel în partea ce ţine de aplicarea unei pedepse mai blînde faţă de Carajia I., sunt inadmisibile şi nu pot fi menţinute de instanţa de recurs fiindcă latura obiectivă a infracţiunii de samavolnicie prevăzută de art. 352 Cod penal, presupune exercitarea unui drept legitim în mod arbitrar şi prin încălcarea ordinii stabilite, altfel acţiunile inculpatului urmau a fi încadrate în altă componenţă de infracţiune.

Pe de altă parte, Colegiul penal lărgit nu poate achiesa nici la considerentele expuse de instanţa de apel privitor la aceea că Carajia I. nu a fost prezent în momentul cînd Sturza A. a fost privat de libertate în vagonul paznicului de către alte două persoane, or în atare circumstanţe este inadmisibilă condamnarea ultimului în baza art. 166 Cod penal.

Subsidiar la cele consemnate, instanţa de recurs ţine să evidenţieze faptul că, corect instanţa de apel a statuat asupra următoarelor circumstanţe:

„Colegiul Penal apreciază ca incorectă stabilirea de către prima instanţă a circumstanţei agravante săvârşirea infracţiunii de către o persoană care a săvârşit fapte similare anterior, prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal, or potrivit pct. 11) al Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 16 din 31.05.2004 „Cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale” nu poate fi recunoscută drept circumstanţă agravantă săvârşirea infracţiunii de către o persoană care anterior a mai săvârşit o infracţiune, dacă antecedentele penale au fost stinse.”

7. Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 27 iunie 2017, a fost respins ca nefondat apelul comun al avocatului Istrate Anatolie şi al inculpatului Carajia Ion, cu menţinerea sentinţei.

7.1. Pentru a se pronunţa, instanţa de apel a menţionat că, la pronunţarea sentinţei instanţa de judecată corect a stabilit circumstanţele de fapt şi de drept şi just a ajuns la concluzia că Carajia Ion a săvârşit infracţiunile imputate lui.

Necătând la faptul, că Carajia Ion nu-şi recunoaşte vinovăţia, vina acestuia se dovedeşte integral de următoarea sistemă de probe, care sunt pertinente, concludente, utile şi veridice şi coroborează între ele, şi care combat şi argumentele apelului înaintat, cum ar fi*:* declaraţiile părţii vătămate Sturza Andrei, declaraţiile martorilor Sturza Aliona, Rusu Dumitru, Pogreban Andrei, Rusu Ion, Boţa Iacob, Ursu Simion, Surchicin Vlad, Boboc Constantin, Luchian Igor, Guţan Pavel, Manole Serghei, precum şi:

- procesul-verbal de cercetare la faţa locului, din data de 03.12.2014. conform căruia s-a constatat că la uscătoria de prune din s. Speia ce aparţine lui Sturza Andrei se aflau saci cu prune uscate. Un sac cîntărea 37 de kg. Locul sacilor de prune a fost: schimbat. Careva obiecte de la faţa locului nu s-au ridicat, (f. d. 21, vol. I);

- procesul-verbal de percheziţie din 21.01.2015. efectuat în gospodăria lui Carajia Ion, unde au fost depistate şi ridicate o parte din prunele sustrase şi anume 220 de saci cu prune uscate din depozitul GŢ „Sturza Andrei" din s. Speia r-nul Anenii Noi (f .d. 70, vol. I);

- procesele-verbale de examinare a descifrărilor telefonice ridicate de pe cartele SIM ce aparţin lui Carajia Ion şi Sturza Aliona din 27 martie 2015. Potrivit căruia descifrările telefonice ridicate de pe cartela SIM cu nr. XXXX. ce aparţine lui Caragia Ion, pe perioada 01.10.2014-11.03.2015, care fiind studiate s-a stabilit că la data de 29.11.2014 în perioada orelor de 12:41 ;:31 şi 13:26 numărul lui Caragia s-a aflat în raza de acţiune a celulelor fixate în s. Speia r-1 Anenii Noi, după care deja la data de 03.12.2014 în perioada orelor de 12:31 şi 15:54 numărul lui Caragia din Nou s-a aflat în raza de acţiune a celulelor fixate în s. Speia şi Calfa r-ul. Anenii Noi. (f. d. 94, vol. I);

- proces-verbal de confruntare între Carajia Ion şi Sturza Aliona din 31.01.2015 conform căruia Carajia Ion susţine că Sturza Aliona are datorii de plată la prunele vîndute, iar Sturza Aliona susţine achitarea integrală a datoriei, (f. d. 55, vol. I);

- proces-verbal de confruntare între Sturza Andrei şi Carajia Ion din 31.01.2015 potrivit căruia. Sturza Andrei a declarat că pînă la data de 03.12.2014, s-a achitat cu datoriile cu Carajia Ion, iar Carajia Ion a declarat că Sturza Andrei are datorie de 7275 dolari SUA, precum a mai declarat Sturza Andrei că la data de 03.12.2014, Carajia Ion cu încă două persoana necunoscute au venit depozit să se clarifice cu datoria, unde a venit un microbuz şi s-a încărcat cu prune, declaraţii care nu au fost confirmate de Carajia Ion (f. d. 57, vol. I);

- proces-verbal de confruntare între Luchian Ion şi Manoli Serghei din 13.03.2015 potrivit căruia, Luchian Ion a susţinut că în luna decembrie 2014, anume Manoli Serghei se afla la volanul autocamionului în care se aflau saci cu prune uscate transportate în gospodăria lui Carajia Ion, iar Manoli Serghei a infirmat circumstanţa de fapt în cauză. (f. d. 61, vol. I);

Instanţa de apel a conchis că aceste probe, documente, coroborează cu declaraţiile părţii vătămate Sturza Andrei şi a martorilor Carajia Ştefan, Sturza Aliona, Luchian Igor, Guţan Pavel, Manole Serghei, Rusu Dumitru, Pogreban Andrei, Rusu Ion, Boţa Iacob, Ursu Simion, Surchicin Vlad şi Boboc Constantin şi confirmă, cu certitudine, vina inculpatului Carajia Ion, în comiterea infracţiunilor imputate lui şi că acţiunile lui au fost corect calificate de către instanţa de fond în baza art. 166 alin. (2) lit. d) din Codul penal, după indicii calificativi **privaţiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acţiunea nu este legată de răpirea acesteia, comisă de mai multe persoane** şi art. 352 alin. (3) lit. d) din Codul penal, după indicii calificativi, **samavolnicia, adică exercitarea unui drept presupus în mod arbitrar şi prin încălcarea ordinii stabilite, care s-au cauzat daune în proporţii deosebit de mari a drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice** şi în acelaşi rând combat argumentele indicate de inculpat şi apărătorul său Istrate Anatolie precum că instanţa de fond nu a stabilit cert în acţiunile inculpatului Carajia Ion toate elementele constitutive ale infracţiunilor încriminate acestuia prin rechizitoriu şi anume existenţa laturii obiective şi subiective.

Prin urmare, instanţa de apel verificând legalitatea şi temeinicia sentinţei atacate a conchis că prima instanţă corect a respins poziţia apărării care a invocat faptul, că în acţiunile inculpatului nu se întrunesc elementele constitutive ale infracţiunilor

prevăzute de art. art. 166 alin. (2) lit. d) şi 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, solicitând achitarea inculpatului or, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente şi concludente prin care se atestă vinovăţia lui Carajia Ion în săvârşirea infracţiunilor incriminate.

De asemenea, instanţa de apel a apreciat critic argumentul apelanţilor precum că, instanţa de fond nu a stabilit cert în acţiunile condamnatului Carajia Ion elementele constitutive necesare încadrării acţiunilor acestuia în temeiul art. art. 166 alin. (2) lit. d) şi art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal şi anume existenţa laturii obiective şi subiective, or, în conţinutul sentinţei contestate prima instanţă a motivat în detaliu fiecare element constitutiv al componenţei de infracţiuni încriminate inculpatului şi just a ajuns la concluzia că, vinovăţia inculpatului în comiterea infracţiunii de samavolnicie în proporţii deosebit de mari este în legătură de cauzalitate cu infracţiunea de privare de libertate ilegală, manifestată prin faptul că Carajia Ion deplasându-se la depozitul de prune a GŢ „Sturza Andrei”, l-a privat pe proprietar, ilegal de libertate, şi samavolnic a încărcat în autocamionul model Mercedes 7150 kg or, însuşi prin privarea de libertate a părţii vătămate şi încărcarea prunelor în lipsă şi acordul acestuia, latura obiectivă şi subiectivă a infracţiunii de samavolnicie este deja realizată.

Referitor la argumentele apelanţilor precum că,

- la începutul urmării penale partea vătămată Sturza Andrei nu a depus careva plângeri în adresa OUP privitor la faptul privării sale de libertate de către Carajia Ion. Despre circumstanţele presupusei privării ale sale de libertate Sturza Andrei le descrie abia la 07.04.2015 adică la 4 luni de zile de la comiterea infracţiunii atunci când procurorul a şi dispus prin ordonanţă intentarea procesului penal în baza art. 166 al. (2) lit. d) Cod penal;
- în speţa dată Carajia Ion la 03.12.2014 nu a comis careva acţiuni ce ţin de privarea de libertate a lui Sturza Andrei, atât Sturza Andrei cât şi Carajia Ion au intrat benevol în căsuţa paznicului unde au purtat o discuţie privitor la relaţiile de afaceri şi datoriile existente între întreprinderile acestora. Carajia Ion nu a întreprins careva acţiuni care ar putea fi calificate drept privarea de libertate. Acest fapt este confirmat prin declaraţiile părţii vătămate Sturza Andrei. Acţiunile celor două persoane în sensul privării de libertate a părţii vătămate, urmează a fi calificate de sine stătător de acţiunile lui Carajia Ion care nu cunoştea şi nu putea cunoaşte despre acţiunile acestora.

În acest context se reţine faptul că, deşi partea vătămată nu a depus o plângere separată în vederea privării de libertate din partea lui Carajia Ion, totuşi acesta a declarat despre faptul că a fost ţinut contrar voinţei sale în vagonul paznicului în timp ce Carajia Ion împreună cu alte persoane necunoscute încărcau saci de prune uscate din depozitul său, fapt ce se confirmă prin raportul despre primirea informaţiei prin telefon privind comiterea unei fapte ilicite din 03.12.2014, potrivit căruia Sturza Andrei a comunicat că în localitatea Speia, Carajia Ion în vederea recuperării unei datorii, l-a încuiat într-o vagonetă pe Sturza Andrei şi a sustras aproximativ 200 saci de prune uscate (f. d. 20. vol. I). Declaraţii similare cu detalii despre cele săvârşite au fost semnate în procesul- verbal de audiere a victimei din 03.12.2014 (f. d. 32. vol. I).

La fel, nu poate fi reţinută ca veridică versiunea inculpatului Carajia Ion cu privire la faptul că partea vătămată a fost alături de el în momentul încărcării

camionului cu saci cu prune uscate, deoarece se combate prin declaraţiile părţii vătămate Sturza Andrei şi declaraţiile martorilor Rusu Ion şi Pogreban Andrei.

Totodată, instanţa de apel nu consideră că acţiunile celor două persoane trebuie apreciate de sine stătător, or, aceştia au acţionat în interesele lui Carajia Ion, comunicând părţii vătămate că „dacă vrea să fie bine să stea, că acuşi Carajia vine". Deci, acele persoanele necunoscute nu i-au permis lui Sturza Andrei să iasă afară, fiind în înţelegere prealabilă cu Carajia Ion, oferind astfel posibilitate ultimului de a acţiona liber în vederea săvârşirii samavolniciei.

Instanţa de apel nu a considerat întemeiat şi argumentul din apel precum că, instanţa de fond urma să aprecieze relaţiile stabilite între inculpat şi partea vătămată ca fiind de natură civilă, deoarece, faptul existenţei datoriei lui Sturza Andrei faţă de Carajia Ion se confirmă prin însăşi declaraţiile părţii vătămate Sturza Andrei cât şi a soţiei acestuia Sturza Aliona, care au declarat instanţei de judecată că pe perioada anilor 2012-2015 au avut relaţii de afaceri cu inculpatul Carajia Ion. Tot ei au confirmat datoria faţă de condamnat pentru prunele procurate de la el în baza convenţiilor bilaterale. Astfel, în speţa dată lipseşte latura subiectivă a infracţiunii, caracterizată prin intenţia directă a făptuitorului de a exercita un drept legitim sau presupus în mod arbitrar şi prin încălcare ordinii stabilite.

În acest sens, instanţa de apel a reţinut concluzia primei instanţe care a specificat că prezenţa unei presupuse datorii, nu oferă dreptul inculpatului de aşi revendica careva bunuri samavolnic care i-ar aparţine, prin încălcarea legislaţiei care reglementează raportul juridic litigios.

Argumentele apelanţilor precum că instanţa de fond în speţa dată a dat soluţia privind calificarea acţiunilor lui Carajia Ion prevăzute la art. 352 alin. (3), lit. d) Cod penal, comise în circumstanţe agravante, adică cu cauzarea de daune în proporţii deosebit de mari, fără a indica probele care justifică proporţiile deosebit de mari ale prejudiciului cauzat; instanţa de fond a reţinut drept probă certificatul contabil menţionat supra, semnat de partea vătămată, prin care se indică suma prejudiciului cauzat în mărime de 214 500 lei, fără a fi confirmată prin acte contabile primare, acte de achiziţii, dări de samă contabile, revizie contabilă sau revizia judiciară, nu pot fi reţinute ca întemeiate de către instanţa de apel or, prima instanţă a apreciat corect ca dovedită comiterea unui prejudiciu în proporţii deosebit de mari (în temeiul art. 352 alin.(3), lit. d) Cod penal), fapt confirmat prin certificatul contabil al GŢ „Sturza Andrei", prin care s-a evaluat suma prejudiciului, în mărime de 214 500 lei (f. d. 26, voi. I) şi prin certificatul eliberat de SC „Piaţa Verde" SRL, în care este indicat preţul unui kg de prune 40-50 lei.

Argumentul invocat în cererea de apel precum că, prin recipisa eliberată de către Carajia Ion (f. d. 25, Vol. I) cu certitudine se confirmă ridicarea de către acesta a 80 saci şi nu 200 saci din GŢ „Sturza Andrei", astfel, cantitatea prunelor uscate este de 2220 kg, ce se confirmă prin declaraţiile martorilor Guţanu Pavel şi Rusu Ion, nu poate fi reţinut ca veridic de către instanţa de apel. Or, în acest sens prima instanţă corect a remarcat că, potrivit declaraţiilor părţii vătămate, Carajia Ion singur a întocmit recipisa în momentul când era privat de libertate în vagonul paznicului, el nu a semnat recipisa şi nici nu a scris-o.

Instanţa de apel a menţionat că, recipisa întocmită de către Carajia Ion nu a fost contrasemnată de către Sturza Andrei, ce se datorează faptului că, acesta nu a participat în momentul încărcării sacilor cu prune uscate în camionul de model

Mercedes, nu a participat la numărarea sau cântărirea sacilor şi prin urmare nu cunoştea despre numărul total al sacilor luaţi din depozitul său. Totodată, potrivit declaraţiilor părţii vătămate şi a martorilor oculari, Sturza Andrei a efectuat inventarierea depozitului cu prune doar după ce Carajia Ion a plecat împreună cu camionul cu prune uscate. Conform certificatului contabil al GŢ „Sturza Andrei". în urma calculelor efectuate s-a constatat că au fost sustraşi 40 saci a câte 22 kg şi 165 saci a câte 38 kg, în total 205 saci, în cantitatea de 7150 kg de prune uscate (f. d. 26, vol. I).

Instanţa de apel a apreciat critic argumentele din apel precum că:

- în privinţa inculpatului Carajia Ion organul de urmărire penală nu a pornit careva cauză penală în baza art. 352 alin.(3), lit. d) Cod penal în conformitate cu prevederile art. art. 255, 274 Cod de procedură penală, motiv pentru care toate acţiunile de urmărire penală efectuate cu acesta şi în privinţa acestuia sunt ilegale. Prin ordonanţa de recunoaştere în calitate de bănuit din 21.01.2015 (f. d. 138 voi. I) Caragia Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 187 alin.(5) Cod penal şi nu de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 352 al. (3) lit. d) Cod penal.
- sunt afectate de nulitate şi acţiunile de urmărire penală cum ar fi procesul verbal de percheziţie şi ridicare din 31.01.2015 (f. d. 70, vol. I). Deşi instanţa de judecată în motivarea sentinţei susţine că anume prunele depistate şi ridicate de Garajia Ion fac parte din cantitatea de prune de 7150 kg ridicate de către acesta la.03.12.2014, nu reţine că în acest act nu se indică dacă prunele au fost sau nu cu sîmburi, preţul căruia diferă cu mult faţă de cel a prunelor fără sâmburi. Nu reţine instanţa nici faptul că, deşi prin încheierea instanţei de judecată să autorizează percheziţia în gospodăria lui Caragia Ion, pe cînd percheziţia şi ridicarea prunelor în cantitate de 220 lăzi se face din depozitul SRL „Crismiana-Com" fără ca reprezentantul acesteia să fie înştiinţat legal despre acţiunea de urmărire penală şi respectarea drepturilor acesteia prevăzute de normele Codului de Procedură Penală şi reţine următoarele:

Potrivit procesului-verbal din 14 aprilie 2015, de prezentare învinuitului şi apărătorului său a materialelor de urmărire penală, după luarea cunoştinţei de materialele urmăririi penale, Carajia Ion şi apărătorul său Jizdan Lilia au avut anumite obiecţii referitor la efectuarea urmăririi penale, solicitând să fie încetată urmărirea penală în privinţa lui Carajia Ion, deoarece în acţiunile lui nu se conţin indicii calificativi ai infracţiunilor prevăzute de art. art. 166 alin.(2), lit. d) şi 352 alin.(3), lit. d) Cod penal, ci sunt relaţii civile (f. d. 172-verso, vol. I), iar prin ordonanţa procurorului în Procuratura raionului Anenii Noi, M. Nicolai din 15 aprilie 2015 (f. d. 173, vol. I), a fost respinsă cererea apărătorului Jizdan Lilia în interesele învinuitului Carajia Ion din 14 aprilie 2015.

Prin urmare, apelul este neîntemeiat în partea nominalizată, deoarece avocatul şi inculpatul au avut anumite obiecţii referitor la efectuarea urmăririi penale, solicitând să fie încetată urmărirea penală în privinţa lui Carajia Ion, în termenul prevăzut de lege, adică la terminarea urmăririi penale, şi ei au pierdut dreptul de a invoca presupusele carenţe ale organului de urmărire penală ulterior, adică în instanţele de judecată, iar instanţa de apel, potrivit art. 251 Cod de procedură penală, nici nu are temei şi suport legal pentru a le declara nule aceste acţiunile de urmărire penală cum ar fi procesul verbal de percheziţie şi ridicare din 31.01.2015 or verificarea

legalităţii acestor ţine de competenţa procurorului ierarhic superior, iar potrivit art. 313 alin. (1) Cod de procedură penală, plîngerile împotriva acţiunilor şi actelor ilegale ale organului de urmărire penală şi ale organelor care exercită activitate specială de investigaţii pot fi înaintate judecătorului de instrucţie de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alţi participanţi la proces sau de către alte persoane drepturile şi interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

Privitor la individualizarea pedepsei penale, numite inculpatului Carajia Ion, instanţa de apel a considerat că instanţa de fond a ţinut cont, în măsura necesară, de toate circumstanţele reale şi personale.

Instanţa de apel a considerat că prima instanţa, la numirea felului şi măsurii de pedeapsă a ţinut cont de unele circumstanţe reale şi personale, cum ar fi: caracterul şi gradul de pericol social a infracţiunilor, că infracţiunile au fost săvârşite intenţionat, conform prevederilor art. 16 al Codul penal se referă la infracţiuni grave, de personalitatea infractorului, care este fără antecedente penale. Circumstanţe atenuate sau agravante la examinarea cauzei n-au fost reţinute.

8. Nefiind de acord cu sentinţa primei instanţe şi decizia instanţei de apel, avocatul Matuşenco Ion în numele inculpatului Carajia Ion, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri prin care a dispune recalificarea acţiunilor inculpatului Carajia Ion din prevederile art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal în art. 352 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse non privative de libertate.

În argumentarea recursului, avocatul invocă următoarele motive:

- Instanţa de apel nu s-a pronunţat asupra tuturor motivelor invocate de apelant;
- În dispozitivul deciziei pct. 30-42 este copiat din decizia precedentă pct. 35-46 a instanţei de apel, ori instanţa de apel a preluat opinia precedentei decizii care este casată;
- s-a constatat eronat cauzarea prejudiciului material, or, 7 810 dolari x 15.0848 curs BNM= 117 812 lei, iar prejudiciul s-a constatat de 214 500 lei;
- organul de urmărire penală s-a bazat doar pe declarațiile părţii vătămate de constatarea a prejudiciului, fără care-va constatări de inventariere a prejudiciului real;
- organul de urmărire penală în mod intenţionat nu a constatat cert prejudiciul în acest sens la încadrarea juridică a faptelor imputate inculpatului;
- transportul cu care au însuşit prunele era de model Mercedes care putea transporta maxim 2 000 kg, însă în învinuire sunt incriminate 7 150 kg;

8.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1^1) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referinţă privind opinia asupra recursului declarat de avocatul Matuşenco Ion în numele inculpatului Carajia Ion, prin care a menţionat că, este de poziţia respingerii acestui recurs, deoarece instanţa de apel s-a pronunţat argumentat şi detailat asupra vinovăţiei inculpatului. Din textul deciziei rezultă că s-a analizat obiectiv probele administrate şi hotărârea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia de condamnare şi corespunde prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

8.2. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1^1) Cod de procedură penală, avocatul Constantinov Victor în numele părţii vătămate Sturza Andrei, a prezentat referinţă privind opinia asupra recursului declarat de avocatul Matuşenco Ion în numele inculpatului Carajia Ion, prin care a menţionat că, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece din textul deciziei instanţei de apel rezultă că aceasta just a menţinut sentinţa instanţei de fond, a analizat obiectiv probele administrate şi hotărîrea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia de condamnare şi această hotărîre corespunde prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală. Totodată, s-au ţinut cont de principiile generale de aplicare a pedepsei.

9. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parţială a deciziei instanţei de apel, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanţa este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parţială a hotărîrii atacate şi să rejudece cauza, cu pronunţarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situaţia condamnatului.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărâre a instanţei de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erori de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia, iar conform pct. 10) alin. (1) al aceluiaşi articol, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanţa de recurs reţine că, autorul recursului parţial este de acord cu starea de fapt stabilită de instanţa de fond şi de apel, însă solicită reîncadrarea juridică a acţiunilor lui *Carajia Ion* cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Referitor la reîncadrarea juridică din prevederile art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal în art. 352 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal menţionează că, instanţele de fond just au încadrat acţiunile inculpatului, or, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente şi concludente prin care se atestă vinovăţia lui Carajia I. în săvârşirea infracţiunilor nominalizate.

Mai mult, Colegiul penal menţionează că, în conţinutul deciziei instanţei de apel şi a primei instanţe s-au motivat în detaliu fiecare element constitutiv al componenţei de infracţiuni incriminate inculpatului, just concluzionînd că vinovăţia acestuia în comiterea infracţiunii de samavolnicie în proporţii deosebit de mari este în legătură de cauzalitate cu infracţiunea de privare de libertate ilegală, manifestată prin faptul că Carajia I. deplasându-se la depozitul de prune a GŢ „Sturza Andrei”, la privat pe proprietar ilegal de libertate şi samavolnic a încărcat în autocamion 7 150 kg de prune, iar prin aceasta latura obiectivă şi subiectivă a infracţiunii de samavolnicie a fost realizată.

Totodată, Colegiul penal lărgit menţionează că, la adoptarea hotărîrilor, individualizând pedeapsa, instanţa de judecată urmează să respecte revederile art. 96, 385 alin. (1), 394 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, conform cărora instanţa de judecată este obligată să indice în partea descriptivă a hotărîrei care sunt circumstanţele care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum şi motivele soluţiei adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

În acelaşi rînd, Colegiul lărgit constată că la stabilirea pedepsei inculpatului instanţele de fond şi de apel nu au reţinut în deplină măsură prevederile art. 75 Cod penal, care stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvîrşirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a prezentului Cod şi în strictă conformitate cu dispoziţiile părţii generale a prezentului Cod.

Art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, prevede în calitate de pedeapsă închisoare de la 3 la 8 ani, iar 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, prevede în calitate de pedeapsă închisoare de la 3 la 7 ani. Din speţă rezultă, că instanţa de apel care a menţinut sentinţa primei instanţe, i-a stabilit inculpatului, o pedeapsă sub formă de închisoare pe art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, 4 ani închisoare şi pe art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, 5 ani închisoare. Stabilind pedeapsa nominalizată instanţa de fond a reţinut ca circumstanţe agravante potrivit art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal, săvîrşirea infracţiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracţiune similară, iar instanţa de apel, la judecarea apelului, a fost de acord cu concluzia instanţei de fond.

Colegiul lărgit constată că aceste concluzii ale instanţelor de judecată sunt eronate, ori potrivit rechizitoriului în acţiunile lui *Carajia Ion nu au fost reţinute careva circumstanţe agravante (vol. I, f.d. 177).*

În conformitate cu art. 77 Cod penal, enumerarea circumstanţelor agravante are caracter exhaustiv. Pot fi recunoscute drept circumstanţe agravante numai acele împrejurări, care sunt strict prevăzute de lege, stabileşte de organele de urmărire penală şi incluse în conţinutul rechizitoriului. În cazul în care vreuna din circumstanţele agravante enumerate în art. 77 Cod penal, imputată inculpatului, fiind cercetată în şedinţa de judecată, nu şi-a găsit confirmare, acesta urmează a fi exclusă din învinuire. În cazul în care circumstanţa care agravează răspunderea penală este indicată în dispoziţiile articolului Părţii speciale a Codului penal, ca semn al componenţei infracţiunii, în conţinutul variante-tip sau în conţinutul variantelor agravante, ea nu poate fi luată în consideraţie la stabilirea pedepsei pentru această infracţiune.

Astfel, Colegiul lărgit reţine că, circumstanţa agravantă reţinută de instanţa de fond şi de apel ,, persoană care anterior a fost condamnată pentru infracţiune similară*", nu poate fi luată în consideraţie la stabilirea pedepsei inculpatului, ori această circumstanţă nu a fost invocată în rechizitoriu, totodată, Colegiul penal lărgit menţionează că,* potrivit pct. 11) al Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 16 din 31.05.2004 „Cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale" nu poate fi recunoscută drept circumstanţă agravantă săvârşirea infracţiunii de către o persoană care anterior a mai săvârşit o infracţiune, dacă antecedentele penale au fost stinse.".

Reieşind din cele menţionate, Colegiului va exclude această circumstanţă ca fiind invocată ilegal de către instanţele de fond la stabilirea pedepsei.

Astfel, Colegiul reţine că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, în limitele sancţiunii legii în baza căruia persoana se declară vinovată.

În sensul art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului şi se aplică persoanelor care au săvîrşit infracţiuni, cauzînd anumite lipsuri şi restricţii drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea acestuia, precum şi prevenirea

săvîrşirii de noi infracţiuni, atît din partea condamnaţilor, cît şi din partea altor persoane.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferinţe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

În cazul săvîrşirii unei infracţiuni instanţa de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracţiune, avînd deplina libertate de acţiune în vederea realizării acestei operaţiuni. Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanţa de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracţiunii săvîrşite şi cu periculozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările şi modul de comitere a infracţiunii, precum şi mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura şi gravitatea rezultatului produs sau a altor consecinţe ale infracţiunii;
- motivul săvîrşirii infracţiunii şi scopul urmărit;
- natura şi frecvenţa infracţiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;
- conduita după săvîrşirea faptei şi în cursul procesului penal;
- nivelul de educaţie, vîrsta, starea de sănătate, situaţia familială şi socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanţa de judecată trebuie să ţină seamă la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operaţiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul lărgit conchide, că instanţele de fond şi de apel la individualizarea pedepsei inculpatului *Carajia Ion* nu au ţinut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei. Prin hotărîrile judecătoreşti în privinţa inculpatului *Carajia Ion* nu au fost reţinute circumstanţele atenuante. Instanţele de fond s-au bazat doar pe circumstanţe agravante, greşit reţinute, aplicînd astfel inculpatului *Carajia Ion* o pedeapsă definitivă de 7 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Faptul reţinerii greşite a circumstanţei agravante se invocă şi în decizia Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 14 februarie 2017, prin care cauza penală în privinţa lui Carajia Ion, a fost transmisă la rejudecare în instanţa de apel şi în care s-a indicat că, „*...apreciază ca incorectă stabilirea de către prima instanţă a circumstanţei agravante săvârşirea infracţiunii de către o persoană care a săvârşit fapte similare anterior, prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal, or potrivit pct. 11) al Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 16 din 31.05.2004 „Cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale" nu poate fi recunoscută drept circumstanţă agravantă săvârşirea infracţiunii de către o persoană care anterior a mai săvârşit o infracţiune, dacă antecedentele penale au fost stinse."*.

Colegiul lărgit menţionează faptul că, instanţa de apel menţinînd soluţia instanţei de fond privind individualizarea pedepsei, şi-a motivat soluţia cu fraze de ordin general ce nu corespund în totalmente circumstanţelor reale ale cauzei.

Discordanţa între cele reţinute de instanţele de fond şi conţinutul real al circumstanţelor cauzei, ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecinţă pronunţarea unei concluzii premature şi insuficient de motivate în privinţa aplicării pedepsei inculpatului.

Colegiul lărgit, avînd în vedere atît principiul prevăzut în art. 4 Cod penal – umanismul legii penale, cît şi prevederile art. 61 alin.(2) Cod penal, ajunge la concluzia că pedeapsa stabilită inculpatului *Carajia Ion* este prea aspră şi va micşora pedeapsa pentru art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, 3 ani şi 6 luni închisoare şi pe art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, 4 ani închisoare. În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracţiuni, prin cumularea parţială a pedepselor, lui Carajia Ion a-i stabili pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare.

10. Totodată, deşi la o primă vedere în circumstanţele cauzei nu sunt întrunite condiţiile necesare pentru a fi aplicată instituţia suspendării condiţionate a executării pedepsei, instanţa de apel urma să efectueze o analiză mult mai complexă şi minuţioasă a personalităţii infractorului, urmărind în acest sens comportamentul său în viaţa socială, înainte şi după săvârşirea infracţiunii şi numai în măsura în care s-ar fi dovedit că comiterea faptei se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viaţa sa şi că, pentru îndreptarea lui, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei, ar fi putut aplica instituția suspendării condiţionate a executării pedepsei.

Instanţa de recurs relevă că, potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înţeleg cerinţele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanţa de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanţei de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale şi a pedepsei penale, ţinînd cont de caracterul şi gradul prejudiciabil al infracţiunii săvârşite, de persoana celui vinovat, de circumstanţele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influenţa pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia.

Luând ca bază aceste prevederi şi soluţionând chestiunea cu privire la vinovăţia inculpatului, *de jure şi de facto*, instanţa de judecată urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-l supune pe inculpat răspunderii penale şi decide asupra cuantumului pedepsei care urmează a i se stabili.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală şi individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială şi să realizeze scopurile legii penale şi pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispoziţiile Părţii generale a Codului penal şi în limitele fixate în Partea specială a acestuia.

Colegiul penal lărgit remarcă că, principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să ţină seama de fiecare dată când soluţionează cauza penală şi când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. 62-71 Cod penal, sunt termenul şi mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părţii speciale a Codului penal. Limitele pedepsei sunt determinate de încadrarea juridică a faptei şi reflectă gravitatea infracţiunii săvârşite. Gravitatea acesteia constă în modul şi mijloacele de săvârşire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracţiunii săvârşite, se stabileşte având în vedere şi persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situaţia materială, familială sau socială, prezenţa sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până şi după săvârşirea infracţiunii.

Ulterior, după individualizarea pedepsei şi stabilirea duratei şi cuantumului acesteia, în cazul stabilirii pedepsei închisorii, continuă operaţiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin soluţionarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, în perspectiva personalității acestuia de a se corecta şi reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge şi prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe o perioadă de probaţiune sau termen de probă, stabilit de instanța de judecată.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracţiunile săvîrşite cu intenţie şi de cel mult 7 ani pentru infracţiunile săvârşite din imprudenţă, instanţa de judecată, ţinând cont de circumstanţele cauzei şi de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este raţional ca acesta să execute pedeapsa stabilită şi poate dispune suspendarea condiţionată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numaidecât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiţionată a executării pedepsei şi perioada de probaţiune sau, după caz, termenul de probă.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal constituie concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită.

Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar şi fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deşi legea nu îngrădeşte libertatea instanței de judecată de a-şi forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-şi motiveze soluţia de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

Prin urmare, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanţa trebuie să dea o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că nu este raţional ca inculpatul să execute real termenul pedepsei stabilite. Analizând condiţiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanţei de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Colegiul penal lărgit constată că, instanţa de fond şi de apel au considerat imposibilă atingerea scopului pedepsei penale în condiţii non-privative de libertate, luând în consideraţie faptul că lipsesc circumstanţe atenuante şi greşit au inclus o circumstanţă agravantă. Astfel, în mod eronat, la individualizarea modului de executare a pedepsei, instanţele a omis să reţină circumstanţe, care sunt de o importanţă primordială, şi anume: circumstanţele cauzei şi persoana infractorului, la care instanţele trebuiau să le dea o analiză mai amplă, având în vedere întreaga conduită a inculpatului înainte de săvârşirea faptei, după săvârşirea faptei în timpul judecării, precum şi alte aspecte ce privesc personalitatea inculpatului, caracteristica pozitivă la locul de trai, la evidenţa medicului psihiatru şi a medicului narcolog nu se află, antecedentele sunt stinse.

În prezenţa circumstanţelor constatate, pe care instanţa de recurs le apreciază în cumul şi pe care le consideră de o importanţă semnificativă, Colegiul penal lărgit conchide asupra faptului că, modalitatea de executare a pedepsei, dispusă de către instanţa de apel, nu va asigura atingerea scopului pedepsei penale, de corectare,

reeducare a inculpatului şi prevenire a săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea acestuia, cât şi a altor persoane. Din aceste considerente, Colegiul penal lărgit dispune suspendarea condiţionată a executării pedepsei de către inculpat, ori, argumentele recurentului fiind întemeiate, iar temeiurile pentru recurs, invocate în cerere, găsindu-şi confirmare.

Astfel, potrivit prevederilor procesual-penale, se impune soluţia admiterii recursului, cu casarea parţială a sentinţei primei instanţe şi deciziei instanţei de apel, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte şi pronunţarea unei noi hotărâri.

11. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar, declarat de avocatul Matuşenco Ion în numele inculpatului Carajia Ion, casează parţial sentinţa Judecătoriei Anenii Noi din 26 iulie 2016 şi decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 27 iunie 2017, în partea stabilirii pedepsei, rejudecă cauza în această parte şi pronunţă o nouă hotărâre, potrivit căreia:

Carajia Ion XXXXX recunoscut vinovat în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, se stabileşte pedeapsa 3 ani şi 6 luni închisoare şi în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, 4 ani închisoare. În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracţiuni, prin cumularea parţială a pedepselor, lui Carajia Ion a-i stabili pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei în formă de închisoare numită lui Carajia Ion, a suspenda condiţionat pe un termen de probaţiune de 3 ani.

Se dispune eliberarea lui Carajia Ion, din penitenciar în caz dacă nu se deține în baza unei alte hotărâri de condamnare sau măsuri de reprimare.

În rest se menţin dispoziţiile deciziei contestate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunţată integral la 05 decembrie 2017.

Preşedinte Nicolae Gordilă

Judecători Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu